

N:o 54.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 Maj 1886.

— — — — Andra Kammaren den 12 Maj —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i fråga om att åt vissa å kronans utarrenderade egendomar bosatta lägenhetsinnehafvare bereda tryggad besittning af de lägenheter de innehafva.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 46.)

Till Konungen.

Den 22:dra punkten i de till Riksdagens antagande af Eders Kongl. Maj:t i proposition af den 23 December 1881 föreslagna grunder för förvaltningen af kronans domäner var af följande lydelse: »Arrendator ege ej att, utan Domänstyrelsens medgifvande, borttaga å egendom befintliga torp eller anlägga nya.» Men då kronan syntes böra tillse, att torparne å statens utarrenderade egendomar icke betungades genom oskäligt hårda kontraktsvilkor, och Riksdagen ansåg att, ehuru torpare visserligen å ena sidan borde genom kontrakt tillförbindas att fullgöra de prestationer, hvilka med torpets innehafvande vore förenade, arrendatorn å andra sidan icke borde ega rätt att utkräfvat dyrare pålagor, än hvad som vid egendomens uppskattning till utarrendering af uppskattningsnämnden beräknats af sådan lägenhet skola

utgå, beslöt Riksdagen göra följande tillägg till berörda punkt, nemligen: »och ege arrendatorn ej heller att utan Domänstyrelsens medgifvande pålägga egendomens torpare afgäld eller besvär utöfver hvad som vid egendomens uppskattning blifvit af uppskattningsnämnden bestämdt.»

Den omtanke om de å statsdomänerna befintliga torpare, som legat till grund för Riksdagens anförda beslut, har synts Riksdagen böra, så vidt sig göra låter, utsträckas äfven till de lägenhetsinnehafvare å statens utarrenderade egendomar, hvilka derå uppfört egna bostäder och odlat mark kring bostäderna. Ehuru dessa visserligen i allmänhet icke torde kunna åberopa laglig rätt till besittningen af den mark, de bebyggt och brukat, synes dock den omständighet, att de i god tro under en följd af år innehafvt och nedlagt arbete på denna mark, innebära giltig anledning till att dem i någon mån beredes skydd i deras af markens fortfarande besittning beroende ekonomiska ställning. Denna klass af torpare torde vara så talrik, att omsorgen om densamma synes böra vara en för det allmänna vigtig angelägenhet. Riksdagen har visserligen icke förbisett, att genom legalisering för någon viss tid af dessa torpars besittning af de lägenheter, de utan laglig rätt innehafva, utarrenderingen af de egendomar, derå de bo, möjligen skulle försvåras, och egendomarne stundom skulle komma att något sjunka i arrendevärde, samt må hända äfven andra större olägenheter skulle kunna föranledas; men om det ifrågasatta skyddet i besittningen, afseende allenast dem bland ifrågavarande lägenhetsinnehafvare, som före tillämpningen af ofvan nämnda författning af den 10 November 1882 bebyggt sina lägenheter, icke komme att medföra ständig besittningsrätt, utan endast komme att omfatta en jemförelsevis kortare tid, eller tiden under lägenhetsinnehafvarnes och deras hustrurs listid, torde berörda, småningom försvinnande olägenheter icke böra tilläggas allt för stor betydelse. Inom Riksdagen har förslag väckts derom, att vid dessa lägenhetsinnehafvares qvarsittande å lägenheterna alltid skulle fästas det vilkor, att de skulle erlægga sina utskylder i rätt tid samt icke göra sig skyldige till olaglighet och förargelseväckande uppförande; och torde på sådant sätt i viss mån beredas ett skydd för att arrendatorerne ej må varda för mycket besvärade af dessa på de arrenderade egendomarne qvarboende lägenhetsinnehafvare.

Innan närmare utredning i förevarande ärende vunnits, har Riksdagen emellertid icke trott sig böra framkomma med något bestämdt förslag i ämnet, utan velat hos Eders Kongl. Maj:t anhålla om medverkan för vinnande af den erforderliga utredningen; hvadan Riksdagen får hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täckes låta utreda, om och

i hvad mån de å kronans utarrenderade jordbruksegendomar bosatta lägenhetsinnehafvare, hvilka före tillämpningen af Kongl. kungörelsen den 10 November 1882 angående förändrade grunder för förvaltningen af kronans domäner uppfört och bebo dem sjelfva tillhöriga byggnader, må kunna beredas någon tids tryggad besittning af de lägenheter, de innehafva, samt till Riksdagen afgifva de förslag, som af bemälda utredning kunna föränledas.

Med undersåtlig vörndnad:

Stockholm den 12 Maj 1886.

N:o 55.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 Maj 1886.

— — — — Andra Kammaren den 12 Maj —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i fråga om egande- och dispositionsrätten till vissa under bruk och fabriker skatteköpta hemman.

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 49.)

Till Konungen.

De under bruken skatteköpta hemman, å hvilka finnas åbor, kunna jemlikt Kongl. kungörelsen den 24 Maj 1878 skiljas från de bruk, till hvilkas förmån hemmanen blifvit sålda till skatte, derigenom att åbon af bruksegaren inköper skatterätten; och i sådan händelse förverkas icke densamma genom brukets nedläggande. Denna omständighet skulle, på sätt inom Riksdagen framhållits, kunna af en bruksegare begagnas på det sätt,